

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Nr. 2101
Data: 06.07.2006

Biroul permanent al Senatului
Bp. 330 11.07.2006

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Codului de procedură penală*, inițiată de doamna deputat Minodora Cliveti și de domnul deputat Ioan Timiș din Grupul parlamentar al PSD (Bp. 330/2006).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 173 din *Codul de procedură penală*, referitor la asistența juridică a părții vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente, în sensul instituirii asistenței juridice obligatorii a părții civile și a părții vătămate în cursul urmăririi penale și al judecării "*infracțiunilor privitoare la violența în familie, astfel cum aceasta este definită de Legea nr. 317/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie*".

II. Propuneri și observații

1. În textul propunerii legislative se indică numărul Legii privind prevenirea și combaterea violenței în familie ca fiind 317, în loc de 217.

2. În cuprinsul art. 173 alin. (4) se prevede că Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie definește infracțiunile de violență în familie, fără a se face trimitere la un anumit articol al acesteia.

Apreciem că din punctul de vedere al tehnicii legislative, trimiterea la întreaga lege poate crea confuzie, pentru următoarele motive:

- Legea nr. 217/2003 definește la art. 2 violența în familie astfel: *"Violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material.*

Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale".

Prin urmare, nu toate acțiunile de violență în familie constituie infracțiuni, definirea acestei noțiuni în cuprinsul Legii nr. 217/2003 având rolul de a determina situațiile cărora li se aplică măsurile preventive și de combatere, inclusiv de mediere a conflictelor asigurate în temeiul legii menționate;

- în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 217/2003, în scopul de a stabili în sarcina statului obligația de a acționa pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, se prevăd următoarele: *"Statul acționează pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, potrivit dispozițiilor art. 175, 176, 179-183, 189-191, 193, 194, 197, 198, 202, 205, 206, 211, 305-307, 309, 314-316, 318 și altele asemenea din Codul penal, ale Legii nr. 705/2001 privind sistemul național de asistență socială și alte prevederi legale în aceeași materie, precum și prevederilor prezentei legi".*

Astfel, în cazul în care referirea se face la art. 1 alin. (1) din Legea nr. 217/2003, sfera infracțiunilor pentru care s-ar impune asistența juridică obligatorie, sub sancțiunea nulității absolute a actelor procesuale și procedurale efectuate cu nerespectarea acestei cerințe, este imprecisă, datorită caracterului exemplificativ al enumerării.

3. Referitor la oportunitatea completării art. 173 din Codul de procedură penală, menționăm următoarele:

Art. 173 nu circumscrie asistența părții civile, a părții vătămate și a părții responsabile civilmente unor categorii de infracțiuni, ci stabilește că, ori de câte ori instanța apreciază că din anumite motive partea vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente nu și-ar putea face singură apărarea, dispune din oficiu sau la cerere luarea măsurilor pentru desemnarea unui apărător.

Legiuitorului a avut în vedere necesitatea obiectivă a desemnării unui apărător din oficiu, întrucât există o sferă largă de infracțiuni care, pe lângă participarea procurorului – ca apărător al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul penal – necesită intervenția unui apărător al părții vătămate și a părții responsabile civilmente. Nu se poate restrânge această sferă numai la infracțiunile de violență în familie, cu ignorarea infracțiunilor grave, cum ar fi cele de omor, omor calificat, trafic de persoane, lipsire de libertate în mod ilegal, viol, tâlhărie în formă calificată, săvârșite împotriva unor persoane care nu au calitatea de membri ai familiei.

4. Pentru a sprijini apărarea victimelor infracțiunilor în procesul penal, legiuitorul a adoptat *Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*. Pe lângă măsurile de informare a victimelor infracțiunilor cu privire la drepturile acestora, de consiliere psihologică și de compensare financiară de către stat a victimelor unor infracțiuni, *Legea nr. 211/2004* reglementează în Capitolul 4 asistența juridică gratuită a victimelor infracțiunilor, astfel:

- la art. 14 alin. (1) din *Legea nr. 211/2004*, se utilizează criteriul gravității infracțiunilor pentru care se acordă asistență juridică gratuită, astfel:

"Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, următoarelor categorii de victime:

a) *persoanele asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, prevăzute la art. 174-176 din Codul penal, o infracțiune de vătămare corporală gravă, prevăzută la art. 182 din Codul penal, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală gravă a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și perversiune sexuală, prevăzute la art. 197, 198 și art. 201 alin. (2)-(5) din Codul penal.*

b) *soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, prevăzute la art. 174-176 din Codul penal, precum și a infracțiunilor intenționate care au avut ca urmare moartea persoanei".*

Subliniem că aceste prevederi legale vizează atât victimele violenței în familie, cât și victimele infracțiunilor comise în afara relațiilor de familie. Prin urmare, legiuitorul a realizat deja o protecție a victimelor violenței în familie, în sensul dorit de inițiatorii propunerii legislative.

- La art. 15 din Legea nr. 211/2004, legiuitorul a completat criteriul gravității infracțiunii cu cel al stării de nevoie în care se află victima infracțiunii, stabilind dreptul la asistență juridică al victimelor oricăror infracțiuni, astfel:

"Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, victimelor altor infracțiuni decât cele prevăzute la art. 14 alin. (1), cu respectarea condițiilor stabilite la art. 14 alin. (2), dacă venitul lunar pe membru de familie al victimei este cel mult egal cu salariul de bază minim brut pe țară stabilit pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită".

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă

The image shows a handwritten signature in black ink that reads "Călin Popescu-Tăriceanu". To the right of the signature is a circular official stamp. The stamp contains the text "ROMANIA" at the top, "GUVERNUL ROMÂNIEI" around the inner border, and "MINISTERUL JUSTIȚIEI" at the bottom. In the center of the stamp is the coat of arms of Romania.

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului